

Så firades julen hos
Ester Moras Mamma

Julminnen från 60 år tillbaka.

Vad jag särskilt har i minnet är mitt barndomshems jul. Mitt hem var beläget på en större ö i skärgården i en Tjustsocken. Mina föräldrar voro ägare till en lägenhet, där de kunde föda 2 å 3 kor, och det fanns också litet fiske, varjämte på sommaren uppföddes ett par grisar.

Veckan före jul slaktades grisarna; en skulle saltas ned för att förbrukas i hushållet och den andra skulle säljas i Västervik för att vi skulle få pengar att göra julinköp för. Det köptes då risgryn, kaffe, en stor sockertopp och någon gång lutfisk. Vad som mest glädde mig av julinköpen var att far brukade få en stor cigarrlåda. Det fanns stora sådana på den tiden och lådan brukade innehålla två pepparkakshästar, två dito gubbar, två tuppar, fyra—fem papperskarameller och en vaxstapel. Det fanns ej julgransljus på den tiden och vaxstapeln var grov som en telefontråd, då den var hopringlad. Den rätades ut och klippades i bitar, som sedan bundos fast i granen för att tändas på julaftonskvällen.

Kvällen före julafton lades ett halft svinhuvud i en stor gryta jämte en svintunga och vissa år något nötkött. Det var en fristående gryta med tre fötter, ty det fanns ej järnspisar på den tiden. Grytan skulle koka i minst tre timmar på kvällen. Julaftonens morgon skulle det eldas klockan 4 under doppargrytan, klockan 6 skulle svinhuvudet vara kokt och doppninngen gå av stapeln, vilken skulle vara undanstökad när dagen bröt in, ty då hade far en del sysslor som skulle ut-

Julaftonens kväll äts fisk och risgrynsgröt med sirap på. Vad jag särskilt lagt på minnet var att man den kvällen fick en vetebrödsmörgås, som aldrig förekom annars. Till juldagens middag blev det uppvärmd grynkorn, stekt fläsk samt russinsoppa, som var en särskilt åtrådd rätt. Annandagen på morgonen skulle mor och far kl. 5 ha skiftning. Det var så att min äldsta syster skulle göra i ordning mat på en talrik till var och en av hushållsmedlemmarna: en skiva limpbröd, ett jästbröd, skurna skivor av svinhuvudet och kött samt en stor ostskiva. Sedan fick jag som den minsta lämna denna portion till var och en av familjemedlemmarna. Detta kallades att skifta och maten skulle ätas medan man låg i sängen.

Dagarna efter jul skulle de närmaste grannarna smaka varandras julmat. Hustrurna hade alltid strumpsticke med sig medan gubbarna bara pratade om dagens händelser. Den vanligaste rätten vid dessa samkväm bestod av limp- och jästbröd, stekt i fläskflott, stekt och kokt fläsk och kött och en väldigt stor ostskiva. Maten serverades på tallrikar och bars till var och en, då man ej satt till bords. Gästerna fingo av far två stora supar brännvin som han gick omkring och bjöd ur en flaska. Det var ett äkta småländskt julkalas.

Hj. A.